

KESKUSTELUMUISTIO

Projekti **Mt 355, Merituulentien parantaminen, Kotka**
Asiakas **Kaakkois-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY)**

Laatija **Hanna Herkkola**
Tarkastaja **Martti Lehtinen**
Hyväksyjä **Juha Laamanen**

1 Tilaisuuden avaus

Päivämäärä 13.03.2019

Marja Kukkonen Kotkan kaupungilta kaupunkisuunnittelusta avasi tilaisuuden ja toivotti osallistujat tervetulleiksi. Kaupungilta ovat mukana myös kaavoitusarkkitehti Jarkko Puro sekä suunnittelupäällikkö Matti Paavola.

Tämä asukastilaisuus liittyy Merituulentien parantamiseen liittyvä yleissuunnitelman tarkistukseen, joka edellyttää asemakaavatarkastelua.

Tilaisuuteen osallistui esittäjien lisäksi noin 50 henkilöä. Osallistujien esittämät kysymykset on koottu yhdeksi kokonaisuudeksi muistion loppuun.

Ramboll
PL 718
Pakkahuoneenaukio 2
33101 TAMPERE

P +358 20 755 611
F +358 20 755 6201
<https://fi.ramboll.com>

2 Asemakaavan tilanne

Kotkan kaupungin kaavoitusarkkitehti Jarkko Puro kertoi osallistujille asemakaavoituksen tilanteesta.

Menossa on kaksi rinnakkaista, mutta toisistaan erillistä prosessia. Tällä hetkellä tehdään Merituulentien yleissuunnitelman tarkistusta ja sen rinnalla asemakaavaa. Yleissuunnitelmaa mahdollisesti seuraavan tiesuunnitelmavaiheen suunnitelman hyväksyminen edellyttää voimassaolevaa asemakaavaa, jota suunnittelualueella ei vielä ole.

Kaavahankkeen tavoitteena on luoda turvallinen ja hyvä yhteys satamaan heikentämättä asuin- ja elinolosuhteita. Kaavoitus koskee tällä hetkellä koko Merituulentietä, mutta aluerajaus voi päivittyä esimerkiksi tänä iltana tässä tilaisuudessa annetun tai osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta myöhemmin saatavan palautteen pohjalta.

Mussalon satama on osa eurooppalaista TEN-T verkkoa, mistä johtuen Merituulentie on valtakunnallisesti merkittävä yhteys satamasta E18 moottoritiele. Raskaan liikenteen määrä on suuri ja kasvussa. Sataman alueen liikenteelle halutaan luoda oma, paikallisliikenteestä erillinen väylä. Uudet tiejärjestelyt mahdollistavat liikenteen turvallisuuden parantumisen ja satama-alueen kehittymisen.

Puro kävi läpi Merituulentien parantamiseen liittyviä kaavamuutostarpeita kartta-aineistoista. Etukylän ja Takakylän asutuksen paikallista liikennettä ei haluta pakottaa raskaan liikenteen joukkoon Merituulentielle edes Sataman ja Santalahden suuntaan, joten tarvitaan yhteys Rajakalliontieltä Santalahdentielle. Yleissuunnitelmassa on esitetty vaihtoehto Soukanpohjantie-Villeläntie, josta jätettiin kymmeniä muistutuksia. Nyt yleissuunnitelman tarkistuksessa esitetään kaksi vaihtoehtoista yhteyttä, joissa VE 1 uusi tieyhteys kulkisi Soukanpohjantietä Santalahdentielle. Toinen vaihtoehto VE 2 olisi Merituulentien rinnalle luotava uusi katuyhteys. Suuri osa osallistujista ilmaisi kannattavansa tätä vaihtoehtoa (VE2). Keskusteluosiossa ja alustuksia seuranneen karttatyöskentelyn aikana useat osallistujat kävivät vielä erikseen mainitsemassa, että kannattavat suunnitelmaluonnosvaihtoehtoa kaksi ja toivovat sen kirjattavaksi myös keskustelumuistioon. Ihmiset haluavat raskaan liikenteen reitin viereen yhteyden, mutta eivät halua sen kulkevan asuntoalueen läpi.

Puro kertoi kaavoituksen aikataulusta.

- 2016 Yleissuunnitelma valmistunut
- 2019 Päivitys Jämskätien risteykseen → Yleissuunnitelman muutos
- 1.3.2019 Asemakaava ja asemakaavamuutos vireille / OAS
- 2019 kevät/kesä Kaavaluonnokset
- 2019 syksy Kaavaehdotus
- 2019 loppuun Päätöksenteko

Osallistujille luvattiin, että linkki yleissuunnitelman asiakirjoihin liitetään Kotkan kaupungin kaavoituksen nettisivun alle.

3 Merituulentien yleissuunnitelman tarkennus

Juha Laamanen Kaakkois-Suomen ELY-keskuksesta kertoi puheenvuorossaan tarkemmin Merituulentien yleissuunnitelmasta ja Jämskätien liittymän meneillään olevasta muutossuunnittelusta.

Merituulentien yleissuunnitelma on valmistunut 2016, mutta sitä ei ole vielä hyväksytty maantielainsäädännön mukaisesti. Päätösesitys on valmisteilla ELY-keskuksessa.

Kotkan kaupungin puolelta on noussut esiin Mussalon sataman alueen maankäytön laajentumistarve. Alueelle on kaavailtu UPM:n toimesta suurta biotuotejalostamo, jonka toiminta tarvitsee jatkossa liittymän Jämskätien kohdalle. Yleissuunnitelmassa liittymä oli esitetty poistettavaksi.

Merituulentien yleissuunnitelmaan tehdään muutos, jossa Jämskätien kohdalle suunnitellaan laajenevaa teollisuusaluetta palveleva liittymä. Liittymä sovitetaan Merituulentien yleissuunnitelman ratkaisuun. Tavoitetilanteessa varaudutaan eritasoliittymään (suuntaisliittymä itään). Lisäksi tarkastellaan nykyisen tasoliittymän parantaminen ja mitoittaminen HCT-rekkojen (High Capacity Transport) käyttöön. Tämä on riittävä toimenpide ensimmäisenä rakennusvaiheena, jos jalostamo on aluksi ainoa liittymää tarvitseva uusi toiminto teollisuusalueella, eikä Merituulentien yleissuunnitelman mukainen kehittämishanke ole heti etenemässä toteutukseen. Kotkan kaupunki laatii suunnitteluprosessin rinnalla liikenneratkaisua varten tarvittavaa kaavoitusta.

Yleissuunnitelman tekemisestä on kuulutettu vuonna 2014 maantielain nojalla ja muutossuunnitelma voidaan hoitaa samalla kuulutuksella. Muutossuunnitelma lähetetään kuitenkin lausunnoille ja yleisesti nähtävillä maantielain nojalla. Yleissuunnitelmassa aiemmin kirjatut suunnitteluperusteet ja palvelutasotavoitteet ohjaavat tavoitteena olevaa laatutasoa myös uuden liittymän osalta.

Laamanen kertoi, että yleissuunnitelmasta saatiin viisi muistutusta, joista yksi oli adressi, jossa oli useampia allekirjoittajia. Kyseisen muistutuksen perusteella, ELYssä muodostui käsitys, että Etukylän ja Takakylän suunnalla koetaan, että yhteydet sataman suuntaan olisivat jääneet erityisen huonoiksi ja yhteys Takakylästä halutaan sujuvammaksi. Yleissuunnitelman ehdotus muotoutui osin sen ehdoilla, että asemakaava alueelta puuttuu. Kommentissa yleisöstä todettiin, että kyseisen muistutuksen sisältö olisi tulkittu väärin ja muistutuksessa pääpaino oli, että raskas liikenne haluttiin kauemmaksi asutuksesta meluhaitan vuoksi. Muistutuksessa esitettiin mm. Merituulentien siirtoa Kotolahdentien kohdalle. Laamanen totesi, että Kotolahdentien kohdalla Sataman yhteys ei mahdu ilman nykyisen Kotolahdentien liike- ja teollisuustoimintojen kiinteistöjen purkua. Jos hanke toteutuu, melusuojaukset ovat Merituulentiellä ovat mittavat ja meluntorjuntaratkaisulla hallitaan ja vähennetään meluhaittaa.

60-65 % tällä hetkellä Merituulentien liikenteestä on paikallisliikennettä Mussalon asuntoalueelta keskustaan. Kolmasosa liikenteestä on raskasta liikennettä ja siitä noin puolet pitkämatkaista rekkaliikennettä. Ongelma on, että nyt kaikki liikenne on samalla väylällä ja aiheuttaa ongelmia kaikille osapuolille. Pitkämatkainen hyötyliikenne tarvitsee sujuvat liikenneyhteydet. Uuden tien liikenteestä suurin osa on paikallista.

Jämskäntielle ollaan lisäämässä liittymä, mikä on käynnistänyt yleissuunnitelman muutoksen. Yleissuunnitelmassa liittymä oli esitetty katkaistavaksi, mutta jos alueelle tulee UPM laitos, liittymän merkitys muuttuu. Suunnitelman tarkennuksessa on ehdotettu suuntaiseritasoliittymää, mikä vaatisi hieman yleissuunnitelmassa esitettyä ratkaisua enemmän tilaa Merituulentien länsipuolella.

Toinen yksityiskohta koskee nykyisen liittymän toimivuutta. Liikenteellisesti liittymä toimii hyvinkin pitkään nykyisenä tasoliittymänä. UPM:n laitoksen aiheuttama liikenne ei aiheuta toimivuusongelmia seuraavan kahdenkymmenen vuoden aikana. UPM kuljetukset tapahtuvat kuitenkin myös uusilla HCT-rekoilla. Tätä varten tulee tehdä pieniä muutoksia Jämskäntieltä vasemmalle (Sataman suuntaan) kääntyvälle suunnalle (keskikorokkeen uudelleen muotoilu ja liikennemerkkien siirtoja). Kaikki muut liittymän ajosuunnat toimivat jo nykymitoituksellaan myös HCT-rekkojen kannalta.

Martti Lehtinen Rambollista esitteli vielä näytöltä kannatusta saanutta uutta katuyhteyttä (VE2; rinnakkaiskatu Rajakalliontieltä Santalahdentielle). Merituulentie säilyy Sataman raskaanliikenteen yhteytenä ja sen rinnalle tehdään paikallisliikenteen väylä. Käytännössä paikallisen liikenteen olosuhteet säilyvät ennallaan vaikka Merituulentiellä on tehty uudet järjestelyt rekkaliikenteen eriyttämiseksi paikallisliikenteestä. Esillä olleeseen luonnokseen on jo aiemmin päivällä asiantuntijoiden kesken tunnistettu muutostarpeita (mm. Takakyläntie voidaan kytkeä rinnakkaiskatuun).

4 Kooste kysymyksistä

Alustusten ohessa esitettiin kysymyksiä. Lisäksi vilkasta keskustelua käytiin alustusten jälkeen suunnitelmaluonnoskarttojen äärellä. Yhteiskeskustelussa sekä karttojen äärellä saadut kommentit on koottu seuraavaan.

K: Minkä vuoden raskaan liikenteen tarkasteluihin yleissuunnitelma perustuu?

V: Vuoden 2015, jolloin oli jo nähtävissä, että liikennemäärät olivat laskussa. Tällä hetkellä raskaan liikenteen määrät näyttävät olevan jälleen nousussa. Päätieverkolle verrattaessa tässä on kyseessä suurimmin kuormitettuja raskaan liikenteen verkkoja, nimenomaan arkipäivinä.

K: Onko sataman Santalahden päässä suunnitteilla kehityshankkeita?

V: Tässä on tehty vaihtoehtoisia ehdotuksia Santalahteen ja sen nykyisiin palveluihin johtavan liikenteen järjestämiseksi, jotka esiteltiin äsken. Toinen olisi rinnakkaistie ja toinen asutuksen rakenteen läpi. Melutorjuntatoimenpiteet tehdään uudelleen samassa yhteydessä nykyisten esteiden jäädessä uuden kadun alle.

K: Tuleeko vihreällä merkitty alue (esitys/Puro, kaavoittamattoman alueen rasteri) suoja-alueeksi?

V: Ei. Voidaan kaavoittaa osin teollisuusalueeksi ja osin jäisi viheralueeksi.

K: Koskeeko meluhaitan torjunta myös rautateitä? Rautatie aiheuttaa enemmän meluhaittaa kuin raskas liikenne. Onko melutarkasteluja saatavilla netissä?

V: Yleissuunnitelmassa on esitetty melutorjuntatoimenpiteitä perustuen tieliikenteen aiheuttamaan meluun. Yleissuunnitelmassa on todettu, että radalla liikkuvalla yhdellä junalla tunnissa, nopeus tasolla 50 km/h, ei ole vaikutusta kokonaismelutilanteeseen. Meluidan korkeuteen vaikuttaa se, millaiset maanmuodot ympärillä on. Mitä lähempänä melunlähdettä aita on, sitä tehokkaampi se on. Rinnakkaistievaihtoehdon melusteestä todettiin, että se on mahdollista toteuttaa joko molempien kaistojen pohjoispuolelle tai kadun ja raskaan liikenteen kaistan väliin. Paikallisliikenteen kadulla nopeus on 40 km/h, raskaalle liikenteelle 80 km/h, kun käytössä eritasoliittymä. Melutarkastelu on yleissuunnitelma-aineistossa ja netissä.

K: 2016 rautatien tuplaaminen ei ollut esillä missään. Ottaako kaava sitä huomioon mitenkään?

V: Merituulentien yleissuunnitelmassa ei ole varauduttu rautatien tuplaamiseen. Jos raideyhteys tulee, kaksoisraide vaatii erillisen suunnitelman ja meluvaikutukset on selvitettävä.

K: UPM:llä ei kysyjän tietojen osalta ole investointipäätöstä?

V: Totta, tämä on vain kaavallista varautumista. Kyseessä ovat pitkät prosessit. Jänskätien eritasoliittymä toteutetaan vasta sitten, kun alueelle tulee isompi hanke.

K: Katuprosessi on ollut etenemässä vuosikausia. Miksi ei ole esitetty sellaista vaihtoehtoa, että raskas liikenne kulkisi Merituulentien eteläpuolella?

V: Haluaisitte liikenteen Kotolahdentielle? Satamaliikenteelle ei haluta aiheuttaa ylimääräistä mutkaa. Tie jouduttaisiin käytännössä rakentamaan uudelleen ja poistamaan liittymät väylän varrelta, mitkä aiheuttaisivat paljon järjestelyjä. Teollisuusalueen kulkuyhteyksien järjestäminen olisi vaikeaa.

K: Onko Santalahdentien liikenne laskettu?

V: Arvio liikkuu sadoissa, tehdyssä ennusteessa liikennemäärät ovat tasolla 360 ajon./vrk VE2 mukaisella rinnakkaiskadulla eli Santalahdentiellä, kun viereisellä Merituulentienellä on yli 6500 ajon/vrk ja siitä puolet raskasta liikennettä.

K: Millaisia onnettomuuslukuja on Merituulentienellä?

V: Vuosina 20110-2014 on Merituulentienellä tapahtunut 22 poliisin rekisteröimää onnettomuutta, joista kuusi on johtanut henkilövahinkoihin, mutta kuolemaan johtaneita onnettomuuksia ei tarkastelu jaksolla tapahtunut.

K: Miten kaupungin ja Mussalon sataman välinen liikenne on tarkoitus järjestää?

V: Kaupungista tullaan käytännössä samaa yhteyttä kuin nyt. Myös kaupungin suunnasta tuleva raskas liikenne. Mussalon eritasoliittymässä pääsee liittymään Merituulentiehen kaupungista tullessa.

K: Satamasta kaupunkiin tuleva liikenne ei siis pääse keskustaan muuten kuin vanhaa tietä?

V: Uusi yhteys on Hyväntuulentietä satamaan kulkevan rekkaliikenteen väylä eli palvelee sataman ja E18 moottoritien välistä valtakunnallista yhteyttä ensisijaisesti.

K: Tuleeko yleisötilaisuuden palaute mihinkään nähtäville?

V: Kaavaselostukseen tulee kooste palautteista, jossa otetaan kantaa myös siihen, miten palautteisiin on vastattu. Yleisötilaisuuden muistio voidaan viedä myös kaavan nettisivuille. [LINKKI](#)

V: Myös tiehankkeissa sama käytäntö eli löytyvät nettisivuilta, myös aiemmasta vaiheesta.

K: Suurin haitta hankkeesta syntyy heille, jotka menettävät kiinteistönsä. Alueella asuu paljon iäkkäämpiä henkilöitä ja heille pitää pystyä tarjoamaan reilu hinta, jotta voivat hankkia asunnon ilman lainanottoa.

V: Kyllä, näin on. Näistä pyritään hyvissä ajoin tekemään vapaaehtoisia kauppoja. Valtion on mahdotonta lähteä tekemään vapaaehtoisia kauppoja kaavavaiheessa, eli ensi vaiheessa kaupunki on näissä neuvottelukumppani. Valtio voi tehdä kauppoja vasta, kun hanke on toteutettavien listalla.

K: Mussalon puolelta kallion louhiminen? Onko mahdotonta, että yhteys menisi kentällä, jäisi isompi suoja-alue.

V: Hyvä ajatus, tätä olisi hyvä tutkia. Viisi kaupungin jo hankkimaa omakotitaloa jäisivät alle. Ongelma nimenomaan Kotolahdentiellä.

K: Saako kuvat/kartat nettiin?

V: Kyllä, viedään väyläviraston hankesivuille ja laitetaan linkki kaavoituksen sivuille.

Kommentti: Kaupunki on saanut hyvin yksityisten alueiden maat viheralueiksi. Niiden ihmisten asema hankalin, joiden talo jää väylän alle.

K: Suljettaisiinko Mussalontie kaikelta raskaalta liikenteeltä? Sulkeminen olisi harkitsemisen arvoista.

V: Ei suljettaisi. Suurten erikoiskuljetusten reitti olisi tässä yhteydessä tarkoitus siirtää Mussalontie – Kotolahdentie reitille. Jos Merituulentie aikanaan toteutuu, se tarjoaisi rekoille suoran, selkeän yhteyden ja oletettavasti vähentäisi sitä kautta myös Mussalontien liikennettä.

K: Olisiko mahdollista miettiä, että raskasta liikennettä kohti satamaa vietäisiin jo aiemmin pois Merituulentieltä Jänskätien kautta?

V: Jänskäntielle menee Jänskätien varren teollisuuden ja liiketoiminnan liikenne, sataman pääyhteys on Merituulentie

K: Miten lähiasukkaat on otettu huomioon suunnittelussa? Ihmiset asuvat ihan vieressä, miten pienhiukkaset ja melu sekä muut vaikutukset ihmisiin otetaan huomioon suunnittelussa?

V: Vaikutukset ihmisiin ja luontoon selvitetään ja vaikutuksia hallitaan suunnittelun keinoin mm. suunnittelemalla meluntorjunta. Myös päästöt vähenevät nykytilanteeseen verrattuna, kun suunnitellaan ja toteutetaan paremmat ja sujuvammat liikenneyhteydet.

K: Voisiko ajatella, että satamaan tuleva tie tulisi Kotolahdentietä.

V: Tien uudesta linjauksesta ei ole tarkoitus keskustella nyt, vaan Jänskän liittymästä sekä Merituulentien parantamisesta. Asemakaava perustuu aiempaan Merituulentien yleissuunnitelmaan.

K: Lunastetaanko yksityistiet?

V: Yksitystiet tulisivat osaksi katuverkkoa asemaavan myötä.

5 Tilaisuuden päättäminen

Tilaisuus päättyi klo 19.